

طرح شاخص مدیران خرید

بهمن ماه ۱۳۹۹

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی و پایش اصل ۴۴

۵۸/۳۴

شاخص صنعت - دوره بیست و نهم

۵۳/۷۳

شاخص کل اقتصاد - دوره هفدهم

- ✓ شاخص مدیران خرید صنعت در بهمن ماه ۵۸/۳۴ است، این شاخص که طی ۹ ماه گذشته بیشترین مقدار خود را به ثبت رسانده‌است، نشان دهنده رونق در اکثر فعالیت‌های صنعتی در این ماه است.
- ✓ شاخص موجودی مواد اولیه (۵۰/۹۳) برای اولین بار طی ۲۹ ماه گذشته از ابتدای شروع طرح شاخص در بخش صنعت، عدد بالای ۵۰ را تجربه کرده‌است. اگرچه وضعیت این شاخص نسبت به ماه قبل بهتر شده‌است اما همچنان در بسیاری از صنایع باروند کاهشی روبروست و فقط برخی از صنایع وضعیت خوبی در تأمین مواد اولیه مورد نیاز خود دارند.
- ✓ شاخص میزان صادرات کالا (۵۰/۴۸) برای اولین بار طی ۲۹ ماه گذشته بیشترین مقدار خود را داشته و برای اولین بار بیشتر از ۵۰ شده‌است. با توجه به بالا بودن نرخ ارز، تولیدکنندگان به ویژه در صنایعی که مواد اولیه خود را از داخل تأمین می‌کنند، امکان بالاتری در رقابت قیمتی برای صادرات با سایر کشورها دارند.

- ✓ شاخص کل اقتصاد (۵۳/۷۳) نسبت به دی ماه (۴۸/۸۳) افزایش قابل توجهی داشته و از ابتدای شروع طرح در کل اقتصاد، بیشترین نرخ این شاخص را ثبت کرده‌است.
- ✓ شاخص میزان فعالیت‌های کسب و کار (۵۶/۷۱) نسبت به دی ماه (۵۰/۰۱) افزایش قابل توجهی داشته است. این شاخص در تمامی بخش‌های کشاورزی، خدمات، صنعت و ساختمان، بهبود نسبت به دی‌ماه را نشان می‌دهد.
- ✓ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان (۵۳/۴۳) برخلاف دی ماه (۴۳/۹۹)، به میزان قابل توجهی افزایش داشته و بیشترین میزان خود را از ابتدای شروع طرح ثبت کرده‌است. بخش صنعت در میان سایر بخش‌ها بیشترین مقدار افزایش این شاخص را داشته‌است.
- ✓ شاخص میزان فروش کالاها یا خدمات (۵۳/۷۲) نسبت به دی ماه (۴۷/۸۶) روند افزایشی داشته‌است و طی ۹ ماه گذشته بیشترین مقدار خود را به ثبت رسانده‌است. این شاخص در همه بخش‌ها افزایش داشته‌است.

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد

آخرین داده‌های شاخص PMI مؤسسه IHS در بخش جهانی، نشانگر افزایش چشمگیر فعالیتهای خدمات مالی در ژانویه است. کل فعالیت‌ها در بخش مالی با بیشترین سرعت از آگوست ۲۰۱۴ تاکنون افزایش یافته‌است. در سطح جزئی‌تر، بخش‌های بانکداری، املاک و مستغلات و بیمه به ترتیب بیشترین رشد را در بخش خدمات در ماه ژانویه داشتند. همچنین بیشترین رشد در بخش‌های صنعتی در ماه ژانویه، ماشین‌آلات و تجهیزات، قطعات خودرو و اتومبیل و تجهیزات فناوری بودند. اما توریسم و سرگرمی همچنان به عنوان بدترین بخش هستند اگرچه نرخ کاهش آن از اکتبر تاکنون کمتر شده‌است.

براساس گزارش ماه فوریه IHS از شاخص PMI در منطقه یورو، شاخص از ۴۷/۸ در ژانویه به ۴۸/۱ در فوریه افزایش یافت و فعالیت‌های کسب و کار در منطقه یورو برای چهارمین ماه پیاپی در ماه فوریه کاهش داشت، اما شدت کاهش نسبت به ژانویه کمتر است. با ادامه محدودیت‌های مربوط به کووید ۱۹، بسیاری از مشاغل تحت تأثیر رکود در بخش خدمات قرار گرفتند اما رکود بخش خدمات منطقه یورو با رشد سریع‌تر تولید به رهبری آلمان جبران شد. از سوی دیگر انتظارات بهبود فعالیت‌های کسب و کار تقریباً به بیشترین مقدار خود طی سه سال گذشته افزایش یافت، زیرا شرکت‌ها به دنبال استفاده گسترده از واکسن هستند که اجازه می‌دهد محدودیت‌ها را کاهش دهد.

طبق نظرسنجی انجام شده از بنگاه‌های اقتصادی کشور، شاخص مدیران خرید برای کل اقتصاد ایران در بهمن ماه، ۵۳/۷۳ به دست آمده‌است که نسبت به دی ماه (۴۸/۸۳) افزایش قابل توجهی داشته و فعالان اقتصادی بخش خصوصی طی ۱۷ ماه گذشته از ابتدای شروع طرح در بخش کل اقتصاد، بیشترین میزان این شاخص را ثبت کرده‌اند.

➤ شاخص میزان فعالیت‌های کسب و کار در بهمن ماه (۵۶/۷۱) نسبت به دی ماه (۵۰/۰۱) افزایش داشته است و طی ۱۷ ماه از شروع طرح به بیشترین مقدار خود رسیده‌است. این شاخص در همه بخش‌های کشاورزی، خدمات، صنعت و ساختمان، بهبود قابل توجهی نسبت به دی ماه را نشان می‌دهد و بخش ساختمان بیشترین افزایش را داشته‌است.

➤ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان (۵۳/۴۳) برخلاف دی ماه (۴۳/۹۹) به میزان قابل توجهی افزایش داشته و بیشترین رکورد خود را از ابتدای شروع طرح ثبت کرده‌است. اکثر فعالان اقتصادی دلیل عمده آن را، افزایش تقاضا در ماه‌های پایانی سال می‌دانند، به ویژه در بخش صنعت که این شاخص بیشترین مقدار را داشته‌است، افزایش تقاضای داخلی و خارجی بر آن مؤثر بوده‌است.

➤ شاخص موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۴۸/۲۶) نسبت به ماه قبل (۴۹/۴۷) به صورت جزئی روند کاهشی داشته‌است و این کاهش بیشتر مربوط به بخش خدمات و کشاورزی بوده‌است.

➤ شاخص قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۷۹/۹۲) نسبت به ماه قبل (۷۲/۷۶) شدت افزایش بیشتری داشته است. شدت افزایش قیمت مواد اولیه که طی دو ماه اخیر اندکی کمتر شده بود، مجدداً در بهمن ماه افزایش یافته‌است. براساس نتایج مرکز آمار ایران در بهمن ماه از شاخص قیمت مصرف‌کننده، این شاخص در بهمن ۲۹۲/۸ به دست آمده‌است که نسبت به دی ماه (۲۸۵/۷) مقدار ۲/۵ درصد افزایش داشته‌است.

➤ شاخص میزان صادرات کالاها یا خدمات در بهمن ماه (۴۷/۵۶) هرچند همچنان کاهشی است اما نسبت به شاخص ماه قبل (۴۳/۴۶) افزایش داشته‌است که بیشتر به دلیل بهبود صادرات در بخش صنعت است. براساس گزارش گمرک جمهوری اسلامی ایران صادرات در بهمن ماه، افزایش ۱۸۴ میلیون دلاری را نسبت به دی ماه تجربه کرده‌است.

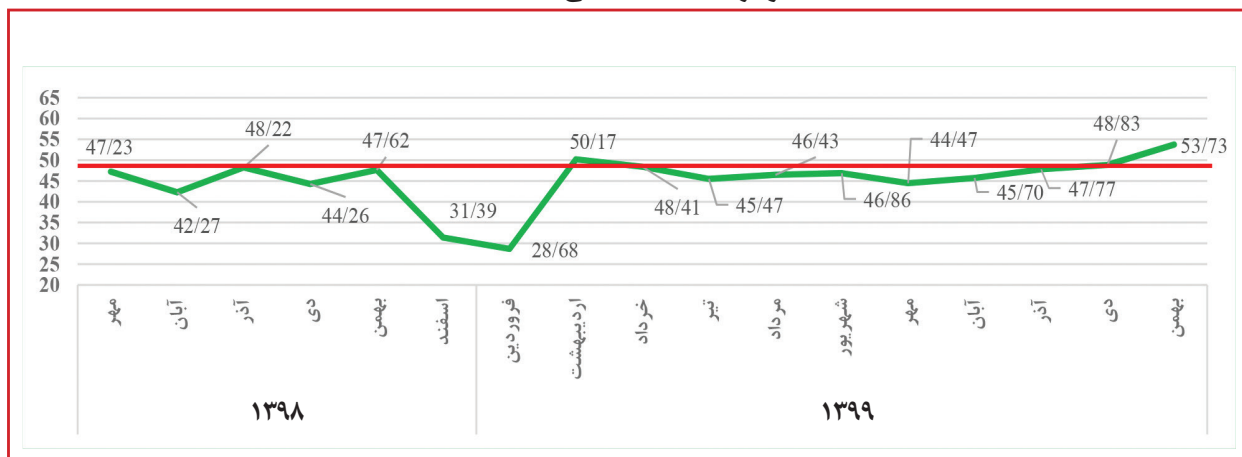
➤ شاخص میزان فروش کالاها یا خدمات در بهمن (۵۳/۷۲) نسبت به دی ماه (۴۷/۸۶) روند افزایشی داشته‌است و طی ۹ ماه گذشته بیشترین مقدار خود را به ثبت رسانده‌است. این شاخص در همه بخش‌های صنعت، ساختمان، خدمات و کشاورزی افزایش داشته‌است که همراه با افزایش میزان سفارشات و انتظارات تولید که در ماه گذشته (دی) توسط فعالان اقتصادی اعلام شده بود، نشان‌دهنده رونق فعالیت‌ها در بهمن ماه است.

به طور کلی در بهمن ماه با نزدیک شدن به پایان سال، همانطور که شاخص انتظارات در ارتباط با میزان فعالیتها در ماه آینده نشان می‌داد، اکثر فعالیتها با رونق روبرو بوده‌اند. میزان فعالیت‌های کسب و کار در همه رشته فعالیتها افزایش داشته اما بیشترین افزایش در مقدار سفارشات و تقاضا در بخش صنعت بوده‌است. انتظارات تولید برای اسفندماه نیز کماکان مثبت بوده و رقم ۵۸/۹۲ را ثبت نموده است.

جدول ۱: شامخ کل اقتصاد - شاخص مدیران خرید (PMI) بهمن ماه ۱۳۹۹

شاخص	آذر ۹۹	دی ۹۹	بهمن ۹۹
شامخ کل اقتصاد	۴۷/۷۷	۴۸/۸۳	۵۳/۷۳
میزان فعالیت‌های کسب و کار	۴۶/۷۵	۵۰/۰۱	۵۶/۷۱
میزان سفارشات جدید مشتریان	۴۴/۱۱	۴۳/۹۹	۵۳/۴۳
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۳/۲۰	۵۷/۱۱	۵۷/۹۹
موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۴۶/۱۳	۴۹/۴۷	۴۸/۲۶
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۱/۳۰	۴۸/۰۹	۴۹/۹۹
قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۷۶/۶۴	۷۲/۷۶	۷۹/۷۲
موجودی محصول در انبار یا کارهای معوق	۴۹/۸۴	۴۸/۸۵	۴۹/۲۹
میزان صادرات کالا یا خدمات	۴۶/۱۴	۴۳/۴۶	۴۷/۵۶
قیمت محصولات تولید شده یا خدمات ارائه شده	۵۶/۷۳	۵۶/۳۴	۵۸/۱۲
مصرف حامل‌های انرژی	۶۰/۴۴	۵۷/۶۵	۵۴/۷۲
میزان فروش کالاها یا خدمات	۴۲/۱۹	۴۷/۸۶	۵۳/۷۲
انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده	۵۶/۳۸	۶۰/۹۵	۵۸/۹۲

نمودار ۱: مقایسه شامخ کل اقتصاد

شاخص مدیران خرید در بخش صنعت

براساس داده‌های به دست آمده از بنگاه‌های بخش صنعت، شاخص مدیران خرید صنعت در بهمن ماه ۵۸/۳۴ است، این شاخص که طی ۹ ماه گذشته بیشترین مقدار خود را به ثبت رسانده است، نشان دهنده رونق در اکثر فعالیت‌های صنعتی است. در بهمن ماه برای اولین بار طی ۲۹ دوره از ابتدای شروع طرح همه زیرشاخص‌های اصلی شاخص صنعت عدد بالای ۵۰ را ثبت کرده‌اند.

➤ شاخص مقدار تولید محصولات در بخش صنعت (۵۹/۵۸) نسبت به ماه قبل (۴۸/۶۵) افزایش داشته و رونق اکثر فعالیت‌های صنعتی را نشان می‌دهد. شرکت‌ها از یک سو به دلیل افزایش تقاضا و از سوی دیگر با نزدیک شدن به پایان سال به منظور تأمین سفارشات قبلی و انجام تعهدات قبلی خود میزان تولید را افزایش داده‌اند. افزایش سرعت انجام و تحویل سفارشات (۶۳/۷۹) با شیب بیشتر نسبت به دی ماه (۵۸/۴۹) نیز مؤید این موضوع است.

➤ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در بهمن ماه (۶۰/۰۳) نسبت به دی‌ماه (۴۴/۸۰)، بعد از سه ماه کاهش در تقاضا، افزایش قابل توجهی داشته است که مقایسه آن با روند بهمن ماه در دو سال گذشته، وجود اثرات فصلی در پایان سال را نیز نشان می‌دهد، با این تفاوت که علی‌رغم وجود شرایط کووید ۱۹ بر کشور، تأثیر چندانی بر روند تقاضا در بخش صنعت وجود نداشته است. نتایج نشان می‌دهد با توجه به افزایش شاخص صادرات صنعت، بخشی از این افزایش تقاضا ناشی از تقاضای خارجی بوده است.

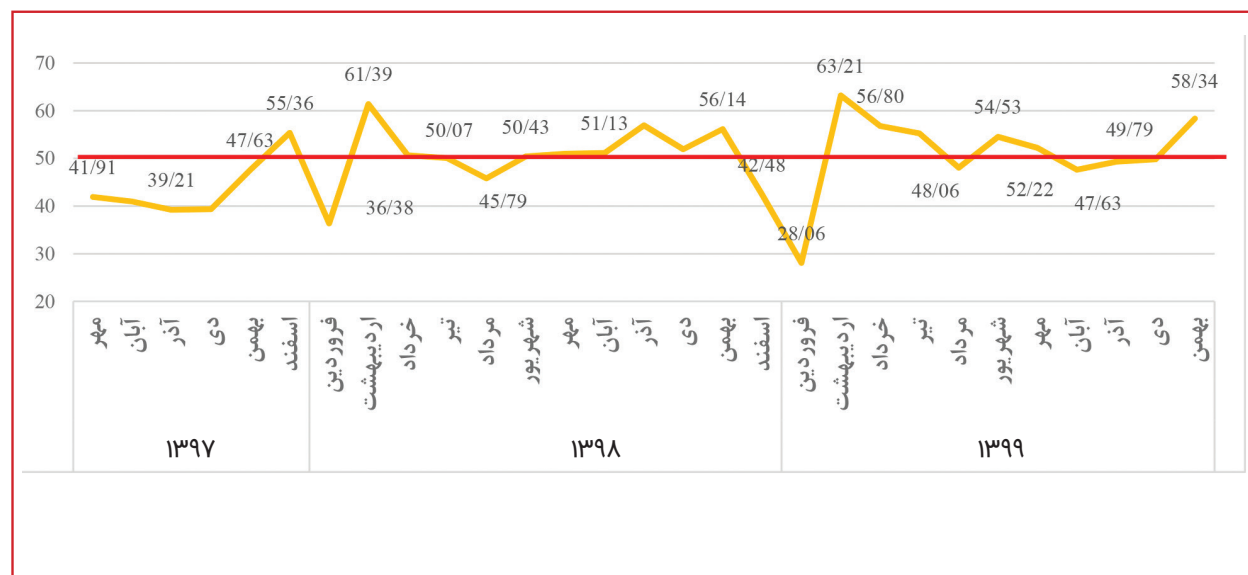
➤ شاخص موجودی مواد اولیه (۵۰/۹۳) برای اولین بار طی ۲۹ ماه گذشته از ابتدای شروع طرح شاخص در بخش صنعت، عدد بالای ۵۰ را تجربه کرده است. بررسی زیربخش‌های صنعتی نشان می‌دهد که اگرچه این شاخص اندکی بهتر شده است اما همچنان در بسیاری از صنایع با روند کاهشی روبروست و فقط صنایع کانی غیر فلزی، چوب و کاغذ و مبلمان، ماشین‌سازی و لوازم خانگی و صنایع فلزی وضعیت خوبی در این ماه در تأمین مواد اولیه مورد نیاز خود داشته‌اند.

➤ شاخص میزان صادرات کالا (۵۰/۴۸) برای اولین بار طی ۲۹ ماه گذشته بیشترین مقدار خود را داشته و بیشتر از ۵۰ شده است. با توجه به بالا بودن نرخ ارز، به نظر می‌رسد تولیدکنندگان به ویژه در صنایعی که مواد اولیه خود را از داخل تأمین می‌کنند، امکان بالاتری در رقابت قیمتی برای صادرات با سایر کشورها دارند. اما همچنان مشکل عمده آن‌ها تعهدات ارزی و نقل و انتقالات بانکی ناشی از تحریم است. در این میان به ترتیب صنایع لاستیک و پلاستیک، چوب، کاغذ و مبلمان و صنایع غذایی بیشترین میزان این شاخص را در صادرات کالا به ثبت رسانده‌اند.

➤ شاخص قیمت محصولات تولیدشده در بهمن ماه (۵۵/۸۷) افزایش داشته است این شاخص که در دی ماه (۵۰/۸۶) از شیب افزایش آن کاسته شده بود، مجدداً با افزایش هزینه‌های تولید (مواد اولیه و دستمزد نیروی کار) با شدت بیشتری افزایش یافته است.

به طور کلی براساس نظر فعالان اقتصادی در بهمن ماه، اکثر صنایع همراه با افزایش سفارشات داخلی و خارجی، در وضعیت رونق قرار گرفتند و شاخص صادرات بعد از مدت‌ها با اندکی رونق روبرو شد و آمارهای گمرک در بهمن ماه نیز مؤید آن است. اما بنا به گفته بسیاری از تولیدکنندگان مشکلات مربوط به سامانه بهین‌یاب و ناکارآمدی اجرای آن در تخصیص سهمیه‌ها از یک سو و فساد شبکه توزیع کالاهای پتروشیمی از سوی دیگر، گریبان بسیاری از صنایع وابسته به آن، نظیر صنایع نساجی، لاستیک و پلاستیک، صنایع غذایی و... را برای تأمین مواد اولیه گرفته است و بعضاً منجر به تعطیلی خطوط تولید شده، متأسفانه هیچ راهکاری در رابطه با این موضوع اندیشیده نمی‌شود.

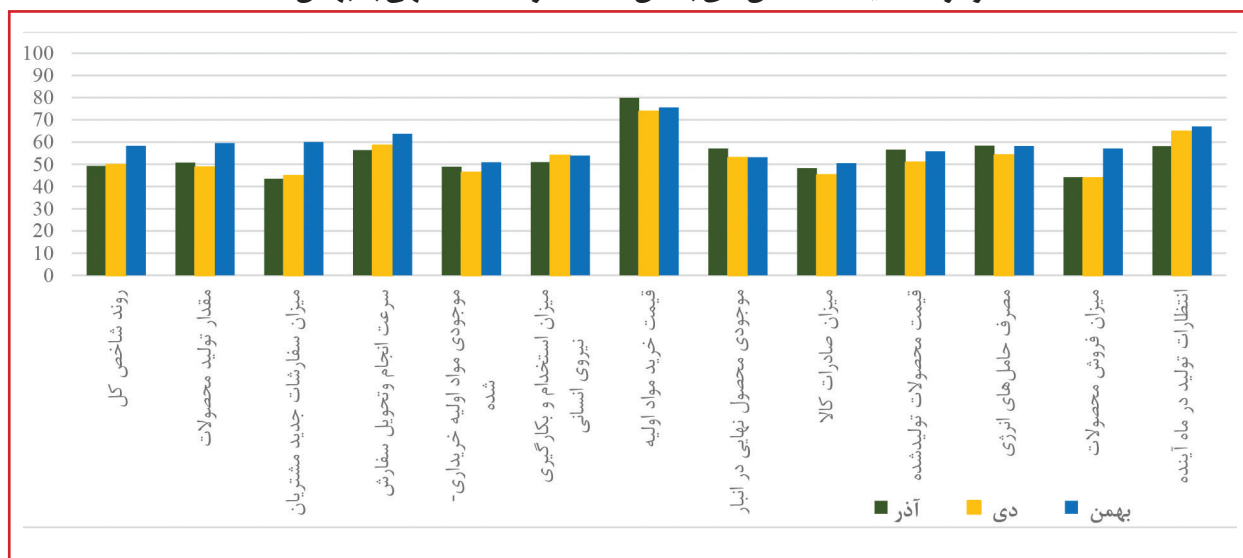
نمودار ۲: مقایسه روند شاخص بخش صنعت

جدول ۲: شاخص صنعت - شاخص مدیران خرید (PMI) بهمن ماه ۱۳۹۹

شاخص	آذر ۹۹	دی ۹۹	بهمن ۹۹
شاخص کل صنعت	۴۹/۳۰	۴۹/۷۹	۵۱/۳۴
مقدار تولید محصولات	۵۰/۷۵	۴۸/۶۵	۵۹/۵۸
میزان سفارشات جدید مشتریان	۴۳/۵۱	۴۴/۸۰	۶۰/۰۳
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۶/۴۳	۵۸/۴۹	۶۳/۷۹
موجودی مواد اولیه خریداری شده	۴۸/۹۲	۴۶/۲۹	۵۰/۹۳
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۱/۰۰	۵۳/۹۴	۵۳/۸۹
قیمت خرید مواد اولیه	۷۹/۹۶	۷۳/۷۲	۷۵/۵۷
موجودی محصول نهایی در انبار	۵۷/۱۷	۵۲/۹۲	۵۳/۱۸
میزان صادرات کالا	۴۸/۲۹	۴۵/۱۴	۵۰/۴۸
قیمت محصولات تولیدشده	۵۶/۶۲	۵۰/۸۶	۵۵/۸۷
مصرف حامل‌های انرژی	۵۸/۳۹	۵۴/۱۱	۵۸/۲۵
میزان فروش محصولات	۴۴/۲۴	۴۳/۷۸	۵۷/۱۲
انتظارات تولید در ماه آینده	۵۸/۲۲	۶۴/۷۴	۶۷/۰۱

نمودار ۳: مقایسه شاخص‌های بخش صنعت در سه ماه منتهی به بهمن ۹۹

جدول ۳: وضعیت شاخص‌های صنایع منتخب از نگاه طرح شاخص مدیران خرید بهمن ۱۳۹۹

شاخص	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع فرآورده‌های نفت و گاز	صنایع نساجی	ماشین‌سازی و لوازم خانگی	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	صنایع غذایی	صنایع شیمیایی	چوب، کاغذ و مبلمان	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	پوشاک و چرم	سایر صنایع
شامخ گروه	۴۶/۷۵	۵۴/۰۲	۵۹/۰۶	۵۹/۹۲	۶۶/۳۶	۵۸/۹۸	۵۴/۹۳	۵۶/۸۳	۶۷/۰۳	۵۵/۸۳	۵۸/۹۶	۴۳/۰۰
مقدار تولید محصولات	۴۵/۰۰	۵۴/۳۵	۵۶/۲۵	۶۶/۱۳	۶۸/۱۸	۵۷/۳۸	۵۶/۵۸	۶۱/۶۱	۷۱/۸۸	۵۶/۶۷	۵۴/۱۷	۳۰/۰۰
میزان سفارشات جدید	۴۰/۰۰	۵۶/۵۲	۵۶/۲۵	۶۱/۲۹	۶۸/۱۸	۶۲/۳۰	۵۶/۵۸	۵۷/۱۴	۷۱/۸۸	۵۶/۶۷	۶۲/۵۰	۵۰/۰۰
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۰/۰۰	۵۶/۵۲	۷۵/۰۰	۶۷/۷۴	۶۸/۱۸	۵۹/۸۴	۶۵/۷۹	۶۰/۷۱	۶۸/۷۵	۶۰/۰۰	۸۳/۳۳	۵۰/۰۰
موجودی مواد اولیه	۵۰/۰۰	۴۵/۶۵	۳۱/۲۵	۵۴/۸۴	۶۸/۱۸	۵۳/۲۸	۴۷/۳۷	۴۴/۶۴	۶۵/۶۳	۴۶/۶۷	۳۳/۳۳	۳۰/۰۰
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۵/۰۰	۵۲/۱۷	۶۸/۷۵	۴۶/۷۷	۵۹/۰۹	۵۸/۲۰	۴۶/۰۵	۵۳/۵۷	۵۳/۱۳	۵۵/۰۰	۵۴/۱۷	۵۰/۰۰
قیمت خرید مواد اولیه	۸۵/۰۰	۸۶/۹۶	۸۱/۲۵	۶۲/۹۰	۸۱/۸۲	۷۲/۱۳	۸۱/۵۸	۷۸/۵۷	۷۱/۸۸	۶۶/۶۷	۷۵/۰۰	۶۰/۰۰
موجودی محصول (انبار)	۶۵/۰۰	۴۵/۶۵	۶۲/۵۰	۵۱/۶۱	۷۲/۷۳	۴۵/۰۸	۴۷/۳۷	۵۰/۸۹	۵۶/۲۵	۵۶/۶۷	۵۰/۰۰	۶۰/۰۰
میزان صادرات کالا	۶۰/۰۰	۴۳/۴۸	۵۰/۰۰	۴۰/۳۲	۴۵/۴۵	۵۰/۸۲	۵۵/۲۶	۴۸/۲۱	۵۹/۳۸	۵۱/۶۷	۴۵/۸۳	۵۰/۰۰
قیمت محصولات تولیدشده	۷۵/۰۰	۷۶/۰۹	۶۸/۷۵	۴۳/۵۵	۵۰/۰۰	۵۹/۰۲	۵۷/۸۹	۵۶/۲۵	۴۶/۸۸	۵۵/۰۰	۵۴/۱۷	۴۰/۰۰
مصرف حامل‌های انرژی	۵۰/۰۰	۵۴/۳۵	۶۲/۵۰	۵۹/۶۸	۶۳/۶۴	۵۶/۵۶	۵۲/۶۳	۵۸/۹۳	۶۵/۶۳	۶۱/۶۷	۵۴/۱۷	۶۰/۰۰
میزان فروش محصولات	۳۵/۰۰	۵۲/۱۷	۵۶/۲۵	۵۳/۲۳	۵۹/۰۹	۵۴/۹۲	۵۷/۸۹	۵۸/۹۳	۷۱/۸۸	۶۳/۳۳	۶۲/۵۰	۳۰/۰۰
انتظارات تولید در ماه آینده	۷۰/۰۰	۶۹/۵۷	۷۵/۰۰	۶۴/۵۲	۸۶/۳۶	۶۹/۶۷	۶۸/۴۲	۶۲/۵۰	۵۹/۳۸	۵۶/۶۷	۳۷/۵۰	۵۰/۰۰

برخی مشکلات اصلی در بهمن ماه از دید فعالان اقتصادی:

- ناهماهنگی در سازوکار اجرا و بررسی سامانه توسعه تجارت و بهین‌یاب و عدم توجه به عملکرد صحیح زیرساخت‌ها، فعالان اقتصادی را در خرید مواد اولیه از طریق بورس و همچنین سامانه بهین‌یاب دچار مشکلات فراوان نموده و از آنجایی که مدت زمان اقدام به ثبت بسیار محدود بوده، امکان ثبت را از تولیدکنندگان گرفته‌است. همچنین عدم تخصیص سهمیه مواد اولیه از طریق پتروشیمی‌ها باعث متوقف شدن بعضی از خطوط تولید شده‌است. (صنایع نساجی، صنایع لاستیک و پلاستیک)
- تغییرات مداوم قیمت‌های مواد اولیه، برنامه‌ریزی برای تولید را مختل می‌کند و باعث می‌شود تا تولیدکنندگان سفارشات را به صورت هفتگی بگیرند یا سعی در برنامه‌ریزی برای تحویل سفارشات قبلی دارند که با توجه به تغییرات قیمت مواد اولیه بسیار سخت است. از این رو سعی دارند تا فروش را صرفاً براساس صادرات برنامه‌ریزی کنند. (صنایع لاستیک و پلاستیک)
- قطعه‌سازان خودرو با وارد شدن آهن و فولاد در بورس و به تبع آن آزاد شدن قیمت نهاده‌هایی مانند آهن و فولاد مشکل دارند و با توجه به آنکه قیمت محصولات باید ثابت نگه داشته شود برایشان صرفه اقتصادی ندارد. (صنایع تولید وسایل نقلیه و قطعات وابسته)
- هزینه‌های حمل و نقل در بخش مواد غذایی بسیار بالا رفته و از آنجا که نظارتی بر آن وجود ندارد، در بسیاری از موارد قیمت حمل کالا تا به مقصد برسد تغییر می‌کند. (صنایع غذایی)
- سیاست‌های تقسیم نهاده‌ها همچنان براساس اصول نیست و دارای اشکالات اساسی است، به بعضی از شرکت‌ها کم و به برخی بیشتر تخصیص داده می‌شود و سطح قیمت‌ها همچنان بالاست. (کشاورزی، شکار و جنگلداری و ماهیگیری)
- این صنعت در تأمین قطعات مورد نیاز جهت انجام فعالیت با مشکلات زیادی همراه است و وزارت صمت در واردات آن به عنوان کالای لوکس نگاه می‌کند. (استخراج معدن)

معرفی طرح شامخ (شاخص مدیران خرید)

از میان شاخص‌های متنوع و گوناگون اقتصادی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی انتشار می‌یابند، شاخص اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته قرار دارد. در حال حاضر شاخص شامخ برای حدود ۲۹۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. این شاخص که بر اساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید، بینش آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های صنعت و خدمات ارائه می‌دهد. ویژگی‌های این شاخص عبارتند از:

- ✓ داده‌های شامخ به صورت ماهانه در روزهای ابتدایی ماه و پیش از انتشار داده‌های رسمی منتشر می‌شود.
- ✓ شامخ، امکان مقایسه مستقیم بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه از طریق تولید داده‌های استاندارد شده را فراهم می‌سازد.
- ✓ داده‌ها در شامخ بر اساس مستندات واقعی کسب و کارها و نه بر اساس نظرات شخصی و حدس مدیران جمع‌آوری می‌شوند.
- ✓ به صورت مستمر و دقیق توسط بازارهای مالی، بانک‌های مرکزی، مراکز تصمیم‌گیری اقتصادی و رسانه‌ها در جهان پیگیری می‌شود.

در طرح شامخ، از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح‌شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهتر شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است)، پاسخ دهند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل: عدد ۱، گزینه بدون تغییر: عدد ۵/۰ و گزینه کمتر از ماه قبل: عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصل ضرب درصد پاسخگویان به هریک از گزینه‌ها در عدد همان گزینه، مبین عدد شامخ در آن پرسش است. در نهایت معیار سنجش این شاخص عددی بین ۰ تا ۱۰۰ است. عدد ۰ و ۱۰۰ به ترتیب به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخگویان گزینه "بدتر شده است" و "بهتر شده است" را انتخاب نموده‌اند، عدد ۵۰ نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵۰ نشانه بهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵۰ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است. بر این اساس، چنانچه عدد محاسبه‌شده زیر ۵۰ باشد، اما از عدد محاسبه‌شده ماه قبل بیشتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بدتر شدن وضعیت، کاهش یافته است. در مقابل، چنانچه عدد محاسبه‌شده بالای ۵۰ باشد اما از عدد ماه قبل کمتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بهبود وضعیت در مقایسه با ماه قبل، کاهش یافته است.

برای طراحی پرسشنامه و وزن‌دهی به ۵ پرسش اصلی در محاسبه عدد شامخ در اتاق ایران، از رویکردهای بین‌المللی با کمی تعدیل به صورت زیر استفاده شده است:

۱. مقدار تولید محصولات (پرسش اصلی با ضریب ۰.۲۵)
۲. میزان سفارشات جدید (پرسش اصلی با ضریب ۰.۳۰)
۳. سرعت انجام و تحویل سفارش (پرسش اصلی با ضریب ۰.۱۵)
۴. موجودی مواد اولیه (پرسش اصلی با ضریب ۰.۱۰)
۵. میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (پرسش اصلی با ضریب ۰.۲۰)
۶. قیمت خرید مواد اولیه
۷. موجودی محصول نهایی در انبار
۸. میزان صادرات کالا
۹. قیمت محصولات تولیدشده
۱۰. مصرف حامل‌های انرژی
۱۱. میزان فروش محصولات
۱۲. انتظارات تولید در ماه آینده

شامخ در برخی از کشورها در ژانویه و فوریه ۲۰۲۱

شامخ کل

شامخ صنعت

